

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ W WIADERNIE**

WIADERNO 2017

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Obowiązujące akty prawne	5
III.	Główne cele programu	6
IV.	Uczestnicy programu	6
V.	Obszary programowe	7
VI.	Zadania wychowawczo – profilaktyczne	8
VII.	Harmonogram działań profilaktycznych	13
VIII.	Spodziewane efekty	20
IX.	Uwagi końcowe	20

I. WSTĘP

Treści programu wychowawczo – profilaktycznego wynikają z przepisów Ustawy Prawo Oświatowe oraz z treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 roku. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Przy opracowaniu programu uwzględniono ponadto:

- ✓ obowiązujące przepisy prawa,
- ✓ analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- ✓ diagnozę oczekiwań rodziców przeprowadzoną badaniami na temat oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomagania dziecka w rozwoju;
- ✓ ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników egzaminów państwowych uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyniki testów wewnątrzszkolnych, wyniki olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariat, samorządność itp.);
- ✓ specyfikę środowiska lokalnego;
- ✓ zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownie, sala gimnastyczna), zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (samorząd szkolny, wolontariat uczniowski).

Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach:

- fizycznej – rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia;
- psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej), która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat;
- społecznej, która oznacza konstruktywne pełnienie ról społecznych;
- duchowej, oznaczającej posiadanie systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich.

Program wychowawczo – profilaktyczny obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłócania procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń

w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Chcemy rozwijać u dzieci więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Dokąd zmierzamy?

Szkoła zmierza do:

- ✓ podnoszenia kwalifikacji i zdobywania wyższych szczebli awansu zawodowego nauczycieli;
- ✓ zapobiegania zjawiskom patologii, agresji i przemocy;
- ✓ zwiększania znaczącej pozycji w środowisku;
- ✓ zwiększania ilości działań o charakterze środowiskowo – lokalnym;
- ✓ pogłębiania współpracy ze szkołami;
- ✓ ciągłej kontynuacji współpracy ZS w Wiadernie z instytucjami wspomagającymi działania szkoły.

Sylwetka absolwenta ZS w Wiadernie

Nadrzędnym celem działań edukacyjnych szkoły jest wszechstronny rozwój ucznia. Edukacja szkolna polega na harmonijnej realizacji przez nauczyciela zadań w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności, profilaktyki i wychowania. Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień, cechować będzie posiadanie uniwersalnych cech, warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent ZS w Wiadernie:

- ✓ swobodnie wypowiada się na określony temat,
- ✓ czyta ze zrozumieniem,
- ✓ pisze poprawnie,
- ✓ posiada wiedzę i umiejętności, umożliwiające mu kontynuację nauki na następnym etapie kształcenia,
- ✓ planuje, organizuje i ocenia własną naukę oraz przyjmuje za nią coraz większą odpowiedzialność,
- ✓ skutecznie porozumiewa się w różnych sytuacjach,
- ✓ prezentuje własny punkt widzenia i bierze pod uwagę poglądy innych ludzi,
- ✓ efektywnie współdziała w zespole i pracuje w grupie,
- ✓ rozwiązuje problemy w twórczy sposób,
- ✓ aktywnie posługuje się technologią informacyjną i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- ✓ zdobytą wiedzę wykorzystuje w praktyce do tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków,

- ✓ rozwija sprawność umysłową oraz osobiste zainteresowania,
- ✓ wykorzystuje techniki negocjacyjne w rozwiązywaniu konfliktów i problemów społecznych,
- ✓ rozróżnia czynniki pozytywne i negatywne, wpływające na zdrowie oraz dba o zdrowie własne,
- ✓ jest wolny od uzależnień,
- ✓ rozpoznaje zagrożenia i umiejętnie reaguje na nie,
- ✓ krytycznie analizuje relacje między działalnością człowieka a stanem środowiska,
- ✓ podejmuje działania ekologiczne w najbliższym otoczeniu i we własnym życiu,
- ✓ przestrzega zasad ładu i porządku w miejscach publicznych,
- ✓ jest wrażliwy na los potrzebujących,
- ✓ krytycznie analizuje wartości oferty mediów i dokonuje właściwego wyboru w korzystaniu ze środków masowej komunikacji,
- ✓ zna własny region i jego walory,
- ✓ potrafi godnie zachować się w czasie obchodów świąt i uroczystości narodowych,
- ✓ jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym,
- ✓ zna własne prawa i obowiązki,
- ✓ zna i stosuje etyczne zasady życia publicznego,
- ✓ zna i stosuje zasady „dobrego wychowania”.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą oraz nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów: psychologa, pedagoga, pielęgniarki szkolnej oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo – profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

II. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWA

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72);
- ✓ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- ✓ Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- ✓ Konwencja o Prawach Dziecka;
- ✓ Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku;
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- ✓ Ustawa Karta Nauczyciela;
- ✓ Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

III. GŁÓWNE CELE PROGRAMU

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, rozumiane jako wspieranie wychowanka w rozwoju oraz profilaktyka rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Naszym celem jest inspirowanie rozwoju przez umocnienie w uczniach właściwego fundamentu, opartego na uniwersalnych wartościach ogólnoludzkich, a także kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności intrapsychicznych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniami świata oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia. Program postuluje poznawanie prawdy o świecie, aby uczniowie mogli stosować ją dla dobra własnego i ogólnego.

Działania określone w niniejszym programie umożliwiają spójne środowisko wychowawcze, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla wychowanka, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa. Podstawowym zadaniem realizowanego programu jest poszukiwanie sposobu wspomagania dzieci i młodzieży w poszanowaniu wartości, akceptowaniu, przeżywaniu i urzeczywistnianiu ich. Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (w ślad za zapisami Ustawy Prawo Oświatowe) „nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne”. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

IV. UCZESTNICZY PROGRAMU

Uczniowie

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.

Rodzice

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

Wychowawcy

Prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie, poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości, realizują w toku pracy wychowawczo – profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują pomoc psychologiczno – pedagogiczną w swojej klasie.

Nauczyciele

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo – Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy.

Nauczyciele mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci, wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb, odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno – pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Pedagog szkolny

Udziela pomocy dzieciom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej oraz dzieciom, które padły ofiarą przestępczości. W sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia. Współpracuje z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez dzieci, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo. Współpracują z policją, z sądem dla nieletnich, kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Gminnym oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Kształtuje u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów. Prowadzi zajęcia terapeutyczne z dziećmi: indywidualne i grupowe, stosuje profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów. Organizuje spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udziela wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracuje z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów.

V. OBSZARY PROGRAMOWE

Program określa działania w wydzielonych obszarach:

- a) **Działaniach wychowawczych** – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.
- b) **Działaniach edukacyjnych** – mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się naciskom otoczenia, oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- c) **Działaniach informacyjnych** – na temat skutków zachowań ryzykownych z uwzględnieniem edukacji prawnej.
- d) **Działaniach profilaktycznych** wspierających uczniów:
 - w rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmując działania ograniczające zachowania ryzykowne,
 - którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych,
 - u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków odurzających i psychoaktywnych.

VI. ZADANIA WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE

A. Sfera fizycznego rozwoju ucznia – „edukacja zdrowotna”

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>1. Wspomaganie uczniów w rozwoju, ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej – kształtowanie postaw sprzyjających zdrowiu.</p>	<p>1. Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, estetykę własną i otoczenia. Utrzymanie higieny ciała i dbałość o schludny wygląd.</p> <p>2. Nabywanie umiejętności zdrowego stylu życia. Umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego – zajęcia z wychowawcą.</p> <p>3. Kształtowanie sprawności fizycznej i odporności. Rozwijanie nawyku uprawiania sportu i posiadanych predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia - Długofalowe wspieranie ucznia w rozwoju i zdrowym stylu życia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • realizację zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej • prowadzenie pogadarek na godzinach wychowawczych zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej - Organizacja wypoczynku w czasie wolnym, konkursów dotyczących zdrowego stylu życia - Organizacja kół zainteresowań promujących zdrowy styl życia - Lekcje wychowania fizycznego, biologii, przyrody, informatyki, edukacji wczesnoszkolnej, WOS, Techniki i Edukacji dla bezpieczeństwa
<p>2. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.</p>	<p>1. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych; kształtowanie umiejętności kontrolowania emocji i radzenia sobie ze stresem.</p> <p>2. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.</p> <p>3. Zachowanie zasad bezpieczeństwa poruszania się na drogach i ulicach (bezpieczna droga do szkoły).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wyposażenie w umiejętności skutecznego dbania o własne zdrowie - Spotkania ze specjalistami - Gazetki ściennie i ulotki - Udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych - Spotkania z higienistką szkolną i pedagogiem - Współpraca z PCK, Sanepid-em

<p>3. Ugruntowanie wiedzy z zakresu zdrowego odżywiania się, uświadamianie korzyści z aktywności fizycznej. Stosowanie profilaktyki.</p>	<p>1. Poszerzanie wiedzy na temat zdrowego stylu życia.</p> <p>2. Kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych.</p> <p>3. Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli, o umiejętności dotyczące problematyki związanej z uzależnieniami.</p> <p>4. Nabywanie umiejętności opierania się naciskom otoczenia, nabywanie umiejętności bycia asertywnym – warsztaty edukacyjne.</p> <p>5. Treningi umiejętności odmawiania papierosa, alkoholu, dopalaczy itd.</p> <p>6. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej.</p> <p>7. Uświadomienie zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę uzależnień oraz w zakresie zdrowego odżywiania (otyłość, cukrzyca) - Realizacja wybranych programów profilaktyki uzależnień - Przeciwdziałanie paleniu papierosów (w tym e-papierosa), np. obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia w listopadzie – ulotki, plakaty); profilaktyka nowotworowa - Uzależnienia od alkoholu – propozycje spędzania wolnego czasu w ruchu, na sportowo bez alkoholu, organizacja konkursów, spektakli profilaktycznych - Uzależnienie od używek i dopalaczy – „Dopalaczom mówimy stop” – organizacja spotkań dla rodziców, uwrażliwienie na sygnały, które mogą niepokoić; warsztaty dla uczniów - Godziny wychowawcze, filmy nt. zapobieganiu uzależnieniom - Wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc - Spotkania z pielęgniarką szkolną, lekarzem, pedagogiem - Podejmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presji grupy, realizacja zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie” - Propagowanie idei programu profilaktyczno – edukacyjnego „Zapobiegać HIV i AIDS”, światowy Dzień Walki z AIDS w grudniu - Konsultacje ze specjalistami - Filmy edukacyjne
--	---	--

B. Sfera społecznego rozwoju ucznia – „kształtowanie postaw społecznych – relacje”

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
1. Przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do podejmowania działań wolontariatu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie samorządności uczniów – nauka zasad demokracji. 2. Pełnienie różnych ról społecznych (klub, drużyna, wspólnota). 3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. 4. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia i warsztaty specjalistyczne (np. akademia, zajęcia dla rówieśników, wystąpienia publiczne) - Opieka nad samorządem uczniowskim - Organizacja spotkań ze znaczącymi ludźmi i autorytetami
2. Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiązania problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa. 2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców „Bezpieczny Internet – kontrola rodzicielska”. 	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z Policjantem – skutki prawne związane z występowaniem różnych form agresji, w tym cyberprzemocy - Zajęcia warsztatowe z pedagogiem szkolnym, nauczycielami wychowania fizycznego, zajęcia z Informatyki - Organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne
3. Rozwijanie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja zajęć dydaktycznych z wychowawcą uczących zasad współżycia w grupie. 2. Podejmowanie działań na rzecz innych uczniów, organizacji, podejmowanie działań w ramach wolontariatu. 3. Organizowanie w ramach zespołów klasowych i pozaklasowych pomocy koleżeńskiej uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału. 4. Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie zajęć z zakresu prawa – poznanie praw i obowiązków wynikających z roli ucznia, członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju - Zajęcia warsztatowe z pedagogiem – rozwijanie empatii - Organizacja szkolnego wolontariatu - Prowadzenie dziennika elektronicznego

C. Sfera rozwoju psychicznego – „wartości, normy, wzory zachowań – kultura”

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>1. Budowanie systemu wartości – integracja działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły i rodziców.</p>	<p>1. Realizacja zajęć edukacyjnych – kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji.</p> <p>2. Prowadzenie rozmów z uczniami o szkodliwości działania sekt i tzw. nowych ruchów religijnych.</p> <p>3. Pomoc uczniom przeżywającym kryzys.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia realizowane podczas zajęć na lekcjach języka polskiego, WOS, przyrody, geografii, informatyki, wychowania do życia w rodzinie - Zajęcia z pedagogiem szkolnym - Spotkania z autorytetami – dostarczenie wzorców osobowych - Ankieta diagnozująca „Mój system wartości” - Zapoznanie uczniów ze stosowanymi przez sekty technikami zniewalania człowieka i ich zasięgiem - Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą - Programy edukacyjne, spektakle teatralne - Filmy edukacyjne i materiały - Gazetki edukacyjne - Organizowanie indywidualnych kontaktów z pedagogiem szkolnym, ze specjalistami - Realizacja zajęć na lekcjach religii - Realizacja treningu asertywności
<p>2. Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm oraz kultury zachowania.</p>	<p>1. Realizacja zajęć edukacyjnych na lekcjach z wychowawcą – kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła.</p> <p>2. Nauka dobrych manier.</p> <p>3. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, z wytworami kultury, z dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.</p> <p>4. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów - popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu.</p> <p>5. Rozwijanie szacunku dla kultury, historii narodu i dorobku narodowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie wyjazdów na spotkania ze sztuką np. do teatru, filharmonii, muzeów, wystaw artystycznych - Realizacja zajęć na lekcjach języka polskiego, lekcjach z wychowawcą – kształtowanie postaw społecznie akceptowanych - Organizacja wycieczek – umożliwienie kontaktu z wytworami sztuki oraz miejscami pamięci narodowej - Prowadzenie kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży - Organizowanie spotkań z pasjonatami i instytucjami kultury, prowadzącymi zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów - Tworzenie okazji do publicznego wypowiedzenia się oraz nauka słuchania innych i szanowania poglądów – oglądanie debat parlamentarnych, prowadzenie debat na zajęciach organizowanych przez nauczycieli np. języku polskim, WOS-ie, Wychowaniu do życia w rodzinie

	<p>6. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>7. Czym jest dyskryminacja – przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji.</p> <p>8. Stworzenie warunków wyrównywania różnic językowych, kulturowych dla dzieci i młodzieży pochodzącej z innych krajów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja konkursów, przedstawień uczniowskich - Oglądanie spektakli teatralnych na temat „zasad, wartości i norm społecznych” - Dokonanie diagnozy przyczyn i objawów dyskryminacji - Realizacja cyklu lekcji wychowawczych - Spotkania z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą - Realizacja projektów edukacyjnych finansowanych z funduszy Unii Europejskiej - Dostosowanie infrastruktury szkoły do nauki przez dzieci i młodzież niepełnosprawną - Udział w akcjach charytatywnych
--	--	--

D. Profilaktyka zachowań ryzykownych – bezpieczeństwo

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>1. Poznawanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.</p>	<p>1. Poznanie praw i obowiązków ucznia – budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>2. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – poznanie podstaw negocjacji i mediacji.</p> <p>3. Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>4. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa na temat postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>5. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p> <p>6. Propagowanie wiedzy na temat środków uzależniających oraz prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja zajęć wychowawczo – dydaktycznych na zajęciach z wychowania fizycznego (znajomość zasad bezpieczeństwa podczas korzystania ze sprzętu sportowego, podczas pobytu nad wodą, w górach). - Realizacja zajęć na lekcjach WOS – poznanie instytucji, do których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy fizycznej lub psychicznej. - Organizacja spotkań z Policjantem. - Konsultacje z pedagogiem. - Realizacja zajęć Edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach. - Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą. - Programy edukacyjne, spektakle teatralne. - Filmy edukacyjne i materiały. - Gazetki edukacyjne.

<p>2. Kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno - komunikacyjnej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikające z anonimowych kontaktów. 2. Bezpieczne organizowanie zajęć ruchowych (wychowania fizycznego) i poruszania się po drogach. 3. Bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji publicznej – przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom problemowym. 4. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. 5. Nauka obrony przed naciskiem otoczenia (w tym na reklamę). 6. Organizowanie spotkań dla rodziców – uświadamianie zagrożeń płynących z Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja zajęć na lekcjach informatyki, języka polskiego. - Rozmowy, pogadanki, zajęcia warsztatowe na temat uzależnienia od Internetu. - Zajęcia z wychowawcą, na lekcjach informatyki, WOS – tematyka lekcji na temat zamieszczania i rozpowszechniania informacji w sieci. - Prowadzenie treningu asertywności. - Prowadzenie zajęć profilaktycznych – Co to jest stalking?
---	---	--

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Zadania wychowawczo – profilaktyczne	Sposób realizacji, działania	Odpowiedzialni
A. Sfera fizycznego rozwoju ucznia – „edukacja zdrowotna”		
<p>1. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kreowanie środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych w organizacjach działających w szkole. 2. Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych. 3. Realizacja programów „Czyste powietrze wokół nas”, „Trzymaj formę”, Bieg po zdrowie”. 4. Rozmowy indywidualne. 5. Projekcja filmów i prezentacji multimedialnych. 6. Redagowanie gazetek tematycznych. 7. Badania przesiewowe i profilaktyczne badania lekarskie. 	<p>Nauczyciele prowadzący koła zainteresowań Nauczyciele, pedagog Wychowawcy klas, pedagog</p> <p>Nauczyciele, pedagog Nauczyciele, pedagog Nauczyciele, pedagog Pielęgniarka szkolna</p>

	<p>8. Ćwiczenia śródlekcyjne w formie zabaw ruchowych.</p> <p>9. Zajęcia z logopedii.</p> <p>10. Kontrola prawidłowości natężenia światła w klasach i na korytarzach.</p> <p>11. Pogadanki o wpływie hałasu na zdrowie i psychikę.</p> <p>12. Pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w okolicy, koła zainteresowań, SKS, wyjazdy na basen, wycieczki.</p> <p>13. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, rekreacyjnych, rajdów turystycznych.</p>	<p>Nauczyciele</p> <p>Logopeda Dyrektor</p> <p>Nauczyciele, pedagog</p> <p>Dyrekcja, nauczyciel wychowania fiz., wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p>
<p>2. Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej, kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.</p>	<p>1. Promowanie zasad zdrowego żywienia poprzez: przeprowadzenie konkursu „Zdrowa Żywność”, działania pod hasłem „Bądź świadomym konsumentem – sprawdzaj, co jesz.”</p> <p>2. Kształtowanie przekonań, że skuteczniej zapobiegać niż leczyć. Konkursy klasowe na ulotki i plakaty na temat wybranych chorób. Realizacja programów pod patronatem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.</p> <p>3. Pogadanki w gabinecie pielęgniarki i na spotkaniach z rodzicami.</p> <p>4. Spotkania z dietetykiem.</p> <p>5. Profilaktyka próchnicy.</p> <p>6. Gazetki na korytarzach szkolnych i w klasach na temat zasad zdrowego stylu życia.</p> <p>7. Konkursy plastyczne.</p> <p>8. Okresowe kontrole czystości – za zgodą rodziców.</p> <p>9. Kształtowanie nawyku mycia rąk przed posiłkami i po pobycie w toalecie.</p> <p>10. Realizacja programu promującego zdrowy i bezpieczny styl życia „Trzymaj formę” i inne działania promujące zdrowie i zachowania prozdrowotne.</p> <p>11. Realizacja działań promujących zdrowie.</p> <p>12. Akcje propagujące spożywanie zdrowej żywności, owoców, warzyw i soków.</p> <p>14. Akcja „Szkłanka mleka”, „Warzywa i owoce w szkole”.</p> <p>15. Posiłki dla uczniów z rodzin najuboższych.</p>	<p>Nauczyciel biologii, dietetyk, pielęgniarka, wychowawcy, pedagog, koordynator</p> <p>Pedagog, koordynator, nauczyciele</p> <p>Wychowawcy, pielęgniarka</p> <p>Dietetyk, pedagog Wychowawcy, pielęgniarka Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele Pielęgniarka</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele, pedagog</p> <p>Nauczyciele, pedagog Dyrektor, nauczyciele</p> <p>Dyrektor, nauczyciele</p> <p>Dyrektor, intendentka</p>

<p>3. Profilaktyka zagrożeń, w tym przeciwdziałanie korzystaniu z substancji uzależniających (nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gromadzenie materiałów na temat profilaktyki uzależnień. 2. Prowadzenie programów profilaktycznych lub ich elementów o tematyce antynikotynowej, antyalkoholowej, antynarkotykowej, nt. dopalaczy np. cykl zajęć „Lekcje przestrogi”, „Dopalaczom mówimy stop. Wybieramy zdrowie”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj formę” 3. Prezentowanie na stałej gazetce ściennej informacji nt. uzależnień. 4. Prowadzenie zajęć warsztatowych z profilaktyki 5. Wzmocnienie kontroli na dyżurach ze szczególnym uwzględnieniem wyjść uczniów poza teren szkoły. 6. Monitoring w szkole – przebywanie w godzinach późnowieczornych poza domem bez opieki dorosłych. 7. Współpraca z rodzicami, zorganizowanie dla nich warsztatów nt. ryzyka uzależnień wśród młodzieży. 8. Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach profilaktycznych: z policją, PPP w Tomaszowie Maz., Gminną Komisją ds. Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, fundacją Arką Nadziei, teatrami profilaktycznymi, SANEPID-em. 	<p>Bibliotekarka, pedagog, koordynatorzy Specjaliści, pedagog, osoby przeszkolone, wychowawcy</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog, specjaliści</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Dyrekcja</p> <p>Pedagog, wychowawcy</p> <p>Dyrekcja, pedagog, specjaliści, wychowawcy</p>
---	--	--

B. Sfera społecznego rozwoju ucznia – „kształtowanie postaw społecznych – relacje”

<p>1. Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów z Prawami dziecka i ucznia. 2. Uświadamianie uczniom do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby. 3. Prowadzenie pogadarek na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. 4. Propagowanie informacji dotyczących zasad dobrego wychowania. 5. Egzekwowanie zasad wynikających ze Statutu Szkoły i WSO oraz Kodeksu Ucznia – uczniowie znają swoje prawa i obowiązki. 6. Konsekwentna ocena zachowań uczniów, odwoływanie się do regulaminu w sytuacjach wymagających interwencji. 	<p>Nauczyciele</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, Dyrekcja</p>
--	---	--

<p>2. Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, przestrzegania obowiązujących reguł, dbałość o język i kulturę wypowiedzianą się, dobry klimat w szkole.</p>	<p>1. Uczniowie znają i stosują formy dobrego zachowania. 2. Organizowanie imprez kulturalnych z zachowaniem obowiązujących reguł. 3. Organizowanie wieczorów poetyckich, konkursów – indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym. 4. Uczenie właściwych zachowań wobec osób agresywnych i obcych (negocjacja, żart, rozładowanie napięcia), treningi interpersonalne.</p>	<p>Wychowawcy Nauczyciele Nauczyciele jęz. polskiego, wychowawcy Wychowawcy, pedagog</p>
<p>3. Profilaktyka zagrożeń.</p>	<p>1. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań takich jak: agresja, przemoc psychiczna, zachowania dyskryminacyjne, cyberprzemoc. 2. Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją. 3. Respektowanie zbioru zasad przez uczniów obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą. 4. Zajęcia warsztatowe „Nie dla agresji i przemocy w szkole”. 5. Stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania. 6. Organizacja spotkań z Policjantami – odpowiedzialność prawna nieletnich. 7. Kształtowanie pożądanых społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: propagowanie informacji o zagrożeniach cywilizacyjnych (terroryzm, choroby, głód) – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy?</p>	<p>Pedagog, specjaliści, wychowawcy</p>
<p>C. Sfera rozwoju psychicznego – „wartości, normy, wzory zachowań – kultura”</p>		
<p>1. Kształtowanie poszanowania dla tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowanie innych kultur.</p>	<p>1. Kultywowanie tradycji i obyczajów regionu, w którym funkcjonuje szkoła. 2. Uczniowie dokonują analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają.</p>	<p>Nauczyciele Wychowawcy, pedagog</p>

<p>2. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od statusu materialnego, religii, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.</p>	<p>3. Uczniowie mają szacunek do kultury i dorobku narodowego – biorą udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym - uczestniczą w wycieczkach i lekcjach muzealnych, - składają hołd pamięci poległym – rozwijają umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. 4. Uczniowie rozwijają świadomość na temat zasad humanitaryzmu. 5. Działania szkolnego wolontariatu.</p>	<p>Nauczyciele, dyrekcja, samorząd szkolny, pedagog Nauczyciele, specjaliści Nauczyciele Pedagog, Samorząd szkolny</p>
<p>3. Profilaktyka zagrożeń.</p>	<p>1. Przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji poprzez organizację pogadarek. 2. Nauka budowania zdrowych relacji z innymi ludźmi. 3. Przedstawienia, filmy edukacyjne.</p>	<p>Wychowawcy, dyrekcja, pedagog Wychowawcy, pedagog</p>
<p>D. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych</p>		
<p>1. Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych.</p>	<p>1. Poznanie procedur bezpieczeństwa w szkole i poza nią i zasadami BHP na lekcjach. 2. Organizowanie pogadarek, zajęć warsztatowych, dotyczących bezpieczeństwa. 3. Współpraca z ratownikami medycznymi. 4. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy. 5. Wskazanie metod radzenia sobie z własną i cudzą agresją. 6. Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji. 7. Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej – uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa. 8. Samodzielne korzystanie ze stołówki szkolnej przez uczniów.</p>	<p>Wychowawcy, dyrekcja, specjaliści; alarmy próbne Nauczyciele, dyrekcja, pedagog Wyznaczeni nauczyciele Wychowawcy, specjaliści Pedagog, specjaliści Wychowawcy Bibliotekarka Nauczyciele</p>

<p>2. Kształtowanie umiejętności porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystanie z technologii informacyjno – komunikacyjnej, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społ.</p>	<p>1. Nauczanie informatyki od klasy I – uświadamianie konsekwencji. 2. Korzystanie z różnych źródeł informacji – wykorzystanie projektów. 3. Prelekcje i pogadanki dla rodziców uczniów. 4. Promowanie bezpiecznego Internetu. 5. Udział uczniów w różnych konkursach dotyczących profilaktyki uzależnienia od Internetu. 6. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym.</p>	<p>Nauczyciele informatyki Nauczyciele, bibliotekarka Wychowawcy, pedagog Wychowawcy, pedagog Nauczyciele informatyki, pedagog Nauczyciele informatyki</p>
<p>3. Profilaktyka zagrożeń.</p>	<p>1. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: - omawianie zagrożeń związanych z cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych - spotkania z przedstawicielami Policji (analiza konsekwencji zachowań przemocy w sieci, możliwość szukania pomocy) - co to jest stalking – jak sobie z nim radzić? 2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia - diagnozowanie środowiska. 3. Ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, procedura „Niebieskiej Karty” - uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach - gazetki tematyczne.</p>	<p>Nauczyciele, pedagog Pedagog, specjaliści, Policja Pedagog, specjaliści Pedagog, dyrekcja Nauczyciele</p>

Organizacja działań dla rodziców

Zadania	Formy realizacji
<p>Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo – profilaktycznych.</p>	<p>- Zapoznanie rodziców z programem wychowawczo – profilaktycznym. - Kierowanie informacji do rodziców nt. oferty edukacyjnej szkoły. - Przekazywanie na bieżąco informacji o realizowanych programach wychowawczo – profilaktycznych za pomocą e-dziennika, poczty elektronicznej, strony internetowej szkoły, gazetek ściennych w szkole.</p>

<p>Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych. - Zapoznanie rodziców z treściami Statutu dotyczącymi praw i obowiązków ucznia, zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz kar i nagród. - Stałe monitorowanie absencji. - Stały kontakt nauczycieli z rodzicami (rozmowy, telefon). - Rozmowy indywidualne z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, dyrektorem szkoły. - Informacje na temat niskiej frekwencji. - Współpraca z radą rodziców w zakresie pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących wsparcia, dożywiania, dofinansowania wycieczek oraz innych atrakcji dla uczniów..
<p>Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowania i profilaktyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja spotkań, warsztatów dla rodziców ze specjalistami nt. uzależnienia od dopalaczy, Internetu. - Organizacja warsztatów np. na temat „Bezpieczny Internet”; „Jak sprawować kontrolę rodzicielską”; „Co to są dopalacze”; konsekwencje prawne zachowań agresywnych, sprzedaży i posiadania używek. - Gazetki i biuletyny dla rodziców – upowszechnianie materiałów edukacyjnych. - Doskonalenie umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. - Organizowanie spotkań z rodzicami – dostarczenie informacji jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji. - Indywidualne konsultacje. - Kierowanie uczniów na badania do PPP – w miarę potrzeb.

Organizacja działań dla nauczycieli

Zadania	Formy realizacji
<p>Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia.</p>	<p>Dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą. Organizacja spotkań, szkoleń, prelekcji.</p>
<p>Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia.</p>	<p>Organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych, np. z zakresu efektywnych metod uczenia się. Praca nauczycieli w Zespołach Przedmiotowych.</p>
<p>Propagowanie literatury na temat profilaktyki w szkole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Udostępnianie materiałów szkoleniowych. - Gromadzenie literatury na temat szkolnej profilaktyki.

VIII. SPODZIEWANE EFEKTY

Uczniowie:

- ✓ posiadają określoną wiedzę na temat uzależnień i zdrowego stylu życia,
- ✓ utrwala postawę odrzucającą nałogi,
- ✓ zdobędą umiejętności psychologiczne i społeczne, tj. współistnienie, współdziałanie w grupie, współodpowiedzialność za innych oraz otaczający świat; asertywność,
- ✓ wzmocnią poczucie własnej wartości,
- ✓ prawidłową rozumieją zasady humanitaryzmu i dyskryminacji.

Rodzice:

- ✓ podwyższą swoje kompetencje wychowawcze i profilaktyczne,
- ✓ wzbogacą swoją wiedzę na temat uzależnień i ich skutków,
- ✓ wezmą aktywny udział w działaniach wychowawczo – profilaktycznych, prowadzonych w szkole i środowisku lokalnym.

Nauczyciele:

- ✓ będą doskonalili swoje umiejętności w działaniach wychowawczo – profilaktycznych.

IX. UWAGI KOŃCOWE

W czasie realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego będzie istniała możliwość wnoszenia poprawek do programu, zgodnie z aktualnymi potrzebami i wnioskami.